

Helsingin kaupungin kirjaamo
Kaupunkisuunnittelulautakunta
PL 10
00099 Helsingin kaupunki
helsinki.kirjaamo@hel.fi

MUISTUTUS HELSINGIN KAUPUNGIN YLEISKAVAEHDOTUKSEEN KOSKIEN TUOMARINKYLÄN KARTANON ALUETTA PELTOINEEN JA SILIUKSENMÄKEÄ

Pro Tuomarinkylä –liike esittää muistutuksenaan seuraavaa:

1. Tiivistelmä

Pro Tuomarinkylä –liike on vuoden 2015 aikana pyrkinyt vuoropuheluun ja yhteistyöhön Helsingin uuden yleiskaavan luonnoksen ongelmakohtien ratkaisemiseksi. Esiintuomamme näkökohdat ja yhteensä 274 muuta kaavaluonnoksesta kaupungille toimitettua mielipidettä (eniten koko kaupungissa, neljännes kaikista mielipiteistä) on kaavaehdotuksessa ja vuorovaikutusraportissa sivuutettu. Menettely vesittää maankäyttö- ja rakennuslain (MRL) 1 §:ssä meille osallisille suodut oikeudet, ja lain tarkoitus, hyvä lopputulos, uhkaa jäädä saavuttamatta. Vuorovaikutusraportti ei liioin väliä päättäjille oikeaa ja riittävää kuvaa kaavoittajalle toimitetuista mielipiteistä, jolloin myös päätöksenteko perustuu puutteellisiin tietoihin.

Kaavaehdotus on mielestämme valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden ja voimassa olevan maakuntakaavan ja siten MRL 39 §:n sekä myös kaupunginvaltuuston nimenomaisen päätöksen vastainen.

Kaupunkisuunnitteluvirasto (ksv) ja kaupunkisuunnittelulautakunta ovat kaavaehdotuksessa palauttaneet nykyiseen käyttötarkoitukseen yhteensä seitsemän hehtaarin verran Tuomarinkylän kartanon pelloille ja metsään kaavaluonnoksessa suunniteltua asuntorakentamista. Samalla Uusipellolle, koirakeskuksen paikalle ja Siliuksenmäelle kaavaluonnoksessa suunnitellun asuntorakentamisen tehokkuutta on kuitenkin nostettu siten, että rakentamisen kokonaisuudessa kasvaa kaavaehdotuksessa luonnosvaiheesta 48,5 prosenttia (ks. laskelma, liite 1). Tämä on yhdessä kaavaehdotuksessa edelleen esitettävien pikaraitiotieitten kanssa omiaan lisäämään rakentamisen haittavaikutuksia. Nämä vaikutukset ovat kaavaehdotuksessa jääneet selvittämättä ja arvioimatta. Kaava-aineistosta tulee käydä tarpeellisessa määrin ilmi paitsi haittavaikutukset myös se, miten niiden määrä pysytetään hyväksyttävissä rajoissa. Tältä osin viittaamme MRL 40-41 §:iin.

Näistä syistä yleiskaavaehdotuksesta tulee poistaa Tuomarinkylän kartanoa ympäröivälle RKY-alueelle ja Siliuksenmäelle suunniteltu alueen halkova raideliikenne sekä asuntorakentaminen.

2. Vuorovaikutuksesta kaavaehdotusta valmisteltaessa

2.1. Vuorovaikutus ksv:n kanssa

Olemme kaavaluonnoksen nähtävilläoloajan kuluessa toimittaneet ksv:lle mielipiteen luonnoksesta muutosehdotuksineen ja perusteluineen (mielipide 27.2.2015, 18 s.). Olemme myös koko kaavaehdotuksen valmisteluajan pitäneet yhteyttä kaavoittajaan, toimittaneet virastolle lisämateriaalia sekä tavanneet viraston johtoa ja päätöksentekijöitä. Koko tänä aikana olemme MRL 62 §:n vastaisesti saaneet hyvin vähän tai ei lainkaan vastauksia kysymyksiimme ja huolenaiheisiimme tai annetut vastaukset ovat osoittautuneet paikkaansa pitämättömiksi. Esimerkkinä viimeksi mainitusta on ksv:n puolelta julkisuuteen heti nähtävilläoloajan päätyttyä annettu tieto, että mielipiteisiin laaditaan vastineet ja että ne samoin kuin lausunnot menevät lisäksi esityslistan liitteinä kaupunkisuunnittelulautakunnalle tiedoksi (Marja Piimies 5.3.2015, Tarinaa työhuoneelta). Näin ei ole tapahtunut, kuten jäljempänä vuorovaikutusraporttia käsiteltäessä tuodaan esille. Paikkaansa pitämättömäksi on osoittautunut myös kaavaehdotusta luonnostelleelta ksv:n virkamieheltä saatu tieto, että Vanhan Tuusulantien itäpuolelle eli siis kartanon pelloille ja metsään suunniteltaisiin asuntoja n. 2.000 ihmiselle (Essi Leino 18.3.2015, puhelinkeskustelu Risto Suominen - Leino). Liitteenä 1 oleva laskelma osoittaa, että tarkoitus on asuttaa tälle alueelle n. 4.000-8.000 ihmistä.

Tapaamisessa ksv:n johtavien virkamiesten kanssa 7.8.2015 halusimme keskustella ja saada vastauksia seuraaviin yleiskaavaluonnoksen synnyttämiin huolenaiheisiin:

- Miten turvataan koirakeskuksen tulevaisuus?
- Miten ratsastuskeskukseen kaavoitetun kilpailumaneesin toteutuminen sekä talliyrittäjien tekemien investointien mielekkyys varmistetaan?
- Miksi Jokeri 2 -raidelinjauksista yleiskaavaluonnokseen valittiin c-vaihtoehto?
- Onko Helsinki luopumassa Helsingipuiston yleissuunnitelman toteuttamisesta?
- Miten ratsastajien, ulkoilijoiden ja tulevien asukkaiden turvallisuus varmistetaan?

Tapaamisessa käydystä keskustelusta on laadittu kokousmuistio, jonka ksv on tarkistanut kokouksen kulun mukaiseksi (kokousmuistio 7.8.2015). Muistiosta käy ilmi, että koirakeskukselle ei ole tarjolla uutta soveliasta paikkaa, siirrolle ei ole maksajaa, kilpailumaneesin rakentamisedellytykset ovat auki, samoin asuntorakentamisen ja pikaraitiotieitten alle jäävien maastoratsastusreittien korvaaminen jne. Raide-Jokeri 2:n linjaamiseen bussijokerista poikkeavalla tavalla emme kuulleet emmekä ole myöhemminkään saaneet perusteluja lukuun ottamatta viittausta linjauksen ohjeellisuuteen. Kokousmuistio päättyy virkkeeseen, jossa todetaan yksiselitteisesti, ettei keskustelu tuonut ratkaisuja esitettyihin huolenaiheisiin.

Kaupunkisuunnittelulautakunta aloitti kaavaehdotuksen käsittelyn 6.10.2015, jolloin kaavaehdotus tuli tietoomme. Käsittelyn alla ksv tiedotti 2.10.2015, että ”Tuomarinkylän kartanon ja Talin golfkentän alueita on tarkasteltu yhdessä alueiden toimijoiden kanssa. –Keskustelujen perusteella uskon, että on löydettävissä ratkaisuja, joissa molempien osapuolten intressit kohtaavat. Jatkamme tarkempien suunnitelmien työstämistä yhteistyössä, yleiskaava-arkkitehti Marja Piimies sanoo” (Uutta Helsinkiä, Uutiset 2.10.2015). Katsomme yleiskaavaehdotuksen sisältö huomioon ottaen, että tällä tiedotuksella ksv antoi päättäjiille ja yleisölle totuutta vastaamattoman kuvan yhteisymmärrykseen pääsemisen mahdollisuuksista Tuomarinkylässä.

2.2. Vuorovaikutusraportista

Vuorovaikutusraportissa s. 120 on Tuomarinkylän kaavaluonnoksesta kaupungin kirjaamoon toimitettujen yhteensä 275 mielipiteen sisältöä kuvattu ainoastaan kahdella virkkeellä: ”Keskeinen Tuomarinkylään kohdistunut huoli liittyy hevosharrastuksen ja koiraharrastuksen vaatimiin tiloihin ja siihen miten hyvin näihin liittyvät toiminnot, mm. pysäköinti on yhteen sovitettavissa yleiskaavaluonnoksen alueelle esittämän uuden kaupunkirakenteen kanssa. Mielipiteissä on esitetty huoli myös kulttuuriympäristön säilymisestä”. Mielipiteitten esittely on täysin puutteellinen. Monet mielipiteissä esitetyt tärkeät näkökohdat on jätetty kokonaan mainitsematta, esimerkiksi alueen monimuotoiset luonto-, ulkoilu- ja virkistysarvot, yrittäjien ja yhdistysten tekemien investointien arvo ja maankäyttömuutosten vaikutus eri harrastajaryhmien ja eri sukupuolta olevien tasa-arvoiseen kohteluun liikuntaa tuettaessa.

Puutteellisesti esiteltyihin mielipiteisiin annettu vastine on myös monilta osin virheellinen tai harhaanjohtava:

- a) *Ratsastusreitistö.* Raportissa todetaan, että ratsastusreitistön säilyttämistä on tutkittu alueelle yleiskaavan tueksi laaditussa alustavassa maankäyttöluonnoksessa ja että reitistö on mahdollista säilyttää alueelle sijoitettavasta rakentamisesta huolimatta vaihtelevana ja monipuolisena. Tällaista maankäyttöluonnosta yleiskaava-arkkitehti Marja Piimies ei ole kyennyt esittämään sitä häneltä tiedusteltaessa valmistauduttaessa apulaiskaupunginjohtaja Anni Sinnemäen vierailuun Tuomarinkylässä. Pyyntö saada tämä väitetty maankäyttöluonnos toistettiin myös vierailun yhteydessä käydyssä keskustelussa 18.11.2015.
- b) *Koirakeskuksen siirto.* Raportissa todetaan, että ”vinttikoirakeskus voi ensi vaiheessa pitkälle toimia nykyisellä paikallaan, pitemmällä aikajänteellä se voi siirtyä pohjoisemmas”. Raportin mukaan sille osoitetaan yleiskaavaan liittyvässä maankäyttötarkastelussa uusi paikka. Tällä viitataan yleiskaava-aineiston Tuomarinkartanoa koskevaan aikavälien tarkasteluun (arkkitehti Tapani Rauramon idealuonnos, Keskeisimmät maankäytön muutosalueet, s. 32). Tältä osin on todettava, että kyseessä on yli 60.000 käyttäjää vuosittain yli 270 käyttöpäivänä palveleva koirakeskus. Idea keskuksen sijoittumisesta asutuksen

keskelle perustunee puutteelliseen tietoon koirakeskuksen toiminnasta. Idea on toteuttamiskelvoton. Osoitettu uusi paikka heti moottoritien vieressä on koirakeskukselle soveltumaton mm. melun ja kisa- ja näyttelyaikaisten liikenneongelmien takia sekä siksi, että alue ei sovellu kisa- ja näyttelyaikaiseen matkailuautoissa ja teltoissa tapahtuvaan yöpymiseen eikä koirien maastajuoksukilpailuihin. Koirakeskuksella ei ole edellytyksiä rakentaa uudelleen vuosikymmenten aikana pitkälti talkootyönä tehtyjä koirakeskuksen rakennuksia, rataa ja muita puitteita eikä kaupunki ole sitoutunut rahoittamaan uudelleen rakentamista. Kaikki nämä seikat on viestitty ksv:lle yleiskaavaehdotuksen valmistelun aikana. Siten ksv:n on pitänyt olla tietoinen siitä, ettei Rauramon eri aikavälien tarkastelulla ole toteuttamisedellytyksiä.

- c) *Ratsastuskeskuksen kehittäminen.* Raportissa todetaan, ettei yleiskaava estä ratsastuskeskuksen kehittymistä eikä uuden maneesirakennuksen rakentamista. Tämäkään ei pidä paikkaansa. Yleiskaava ei pelkästään estä ratsastuskeskuksen kehittämistä vaan estää sen nykyistä toimintaa hävittäessään puolet nykyisistä maastoreiteistä. Luvussa ei ole mukana kasvavan hevospäärän edellyttämät vielä toteuttamatta olevat reitit. Asemakaavassa hyväksytyä kilpailumaneesia ei voi toteuttaa ennen kuin sille on osoittaa tarvittavat tilapäispysäköintiin soveltuvat alueet, so. nurmivahvistetut maisemapeltoalat. Yleiskaavaehdotuksessa näitä ei ole.

Kokonaan selvittämättä ja kaavamääräyksittä on jätetty myös se, miten hevosajoneuvo- ja muu ratsastuskeskusta palveleva liikenne järjestetään, jos alueelle asutetaan tuhansia ihmisiä. Alueen tiestö on jo nyt varsin ruuhkainen. Vanhan Tuusulantien itäpuolen tehokas asuntorakentaminen, koirakeskuksen siirto ratsastuskeskuksen liittymän viereen ja kilpailumaneesin rakentaminen sille kaavoitettuun paikkaan edellyttää tiestön kapasiteetin kasvattamista. Tätä ei ole esitetty. Tämän sijasta Rauramon idealuonnoksessa s. 32 ja myös s. 33 kuvassa on poistettu Vanha Tuusulantie ja sen päälle on siirretty ilmeisesti bulevardisoitavaksi ajateltu Tuusulanväylä, vaikka ehdotuksen kaavakartassa Tuusulanväylän muuttaminen kaupunkibulevardiksi rajautuu Kehä I:n eteläpuolelle. Luonnoksesta ja kuvasta on jätetty pois muussa yleiskaava-aineistossa esitetty Vanhan Tuusulantien itäreunaan linjattu pikaraitiotie. Olipa alueelle suunnitteilla pikaraitiotie tai ei, on täysin selvä, että Rauramon luonnoksen toteuttaminen johtaisi täyteen liikennekaaokseen erityisesti ratsastus- ja koirakeskusten suurten yleisötapahtumien aikana.

- d) *Kulttuuriympäristö ja maisema.* Raportissa todetaan, että kulttuuriympäristön keskeisimmät arvot kartanonmäen ja Vantaanjokilaakson avoimeen maisemaan liittyen voidaan säilyttää. Näin ei ole. Ksv:n edustajien puheissa on ollut pikaraitiotien johtaminen siltaa pitkin jokilaakson avoimessa maisemassa Tuomarinkylän kartanon RKY-alueen peltojen yli (Rauramo 18.3.2015 Tapaninvainion asukasillassa ja Piimies 18.11.2015 Sinnemäen vierailun yhteydessä). Satoja metrejä pitkä raitiotiesilta olisi selvässä ristiriidassa alueen suojeltujen arvojen kanssa. Lisäksi on huomattava, että Uusipellon reunat on merkitty tärkeäksi maisemaksi (HKR julkaisuja 2004:1, s. 34).

- e) *Turvallisuusnäkökulma ja eri arvojen yhteensovittaminen.* Raportissa todetaan, että turvallisuusnäkökulma tulee selvittää tarkemmassa suunnittelussa. Tarkempaan suunnitteluun viitataan myös rakentamisen, harrastustoimintojen, pysäköinnin ja kulttuuriympäristöarvojen yhteensovittamisen osalta. Tarkemmalla suunnittelulla tarkoitettaneen tässä asemakaavoitusta.

Yleiskaavaa hyväksyttäessä on voitava varmistua siitä, että mm. alueen ratsastusreitistö on ylipäätään uudelleen suunniteltavissa ja toteutettavissa siten, että se täyttää määrällisesti ja laadullisesti sille asetettavat vaatimukset. Ihmisten ja eläinten turvallisuutta ja hyvinvoinnin edellytyksiä ei voi vain lykätä ratkaistavaksi myöhemmin, jos ja kun tehtävä on yleiskaavaehdotuksen määrittelemissä puitteissa mahdoton. Näitä puitteita ovat n. 4.000-8.000 asukasta ratsastuskeskuksen kupeessa, kaksi pikaraitiotietä ja koirakeskus uudessa paikassa.

Rakentamisesta vapaata ja riittävän etäällä pikaraitioteistä olevaa maata jäisi vain kartanonmäen ja Vantaanjoen väliin, so. alueelle, joka on suurelta osin hevoslaitumena ja varsin suosittua ulkoilualueetta. Miten tälle alueelle saa järjestettyä jo nyt yli 150 hevosta käsittävän ratsastuskeskuksen vaatiman maastoratsastusreitistön asianmukaisesti siten, että onnettomuuksiin päättyvät ratsukoiden ja ulkoilijoiden kohtaamiset vältetään (vrt. 2.2.a)? Mielestämme ei mitenkään. Pelkkä vilkaisu ratsastusreititikarttaan riittää tämän todentamiseen (liite 2, nykyinen ratsastusreitistö ja sitä uhkaava rakentaminen). Asian haasteellisuutta lisää laidunalan vireillä oleva kasvattaminen ja Vantaanjoen vuollejokisimpukoiden suojelun edellyttämät 100 metrin etäisyysrajoitteet.

Mitä edellä on todettu ratsastusreitistöstä ja turvallisen, eettisesti kestävänsä hevosharrastuksen edellytyksistä varmistumisesta, koskee myös kulttuuri-, maisema- ja luontoarvoja; Niitäkään ei voi lykätä ratkaistavaksi asemakaavoituksessa mahdottomista lähtökohdista. Tämän sijasta yleiskaavassa tulee esimerkiksi aluerajauksin tai yksityiskohtaisempaa kaavoitusta muutoin ohjaavin kaavamääräyksin edistää eri näkökulmien yhteensovitusta ja varmistaa lainmukainen lopputulos (ks. KHO 11.9.2015 t. 2387).

3. Valtakunnallisten alueidenkäyttötavoitteiden, maakuntakaavan ja valtuuston Tuomarinkylää koskevan päätöksen huomioon ottamisesta

Yleiskaavaehdotusta laadittaessa ei ole otettu huomioon valtakunnallisia alueidenkäyttötavoitteita. Alueiden käytössä on varmistettava, että valtakunnallisesti merkittävät kulttuuriympäristöjen ja luonnonperinnön arvot säilyvät. Tuomarinkylän kartanoalue on viranomaisten laatimissa valtakunnallisissa inventoinneissa arvotettu kartanoa ympäröivine peltoineen sekä valtakunnallisesti arvokkaaksi maisema-alueeksi että valtakunnallisesti

merkittäväksi rakennetuksi kulttuuriympäristöksi. Näillä alueilla alueiden käytön on sovelluttava niiden historialliseen kehitykseen.

Noin 4.000-8.000 ihmisen asuttaminen Uusipellolle, koirakeskuksen vuokramaalle ja Siliuksenmäkeen n. 30 hehtaarin alueelle merkitsisi vääjäämättä räikeää ristiriitaa uuden asutuksen ja historiallisen miljööän välille. Kartanonmäkeä ympäröivät pellot ovat olennainen osa kartanon historiaa karja- ja maanviljelystilana. Myös Uusipellon alue on ollut avointa tilaa, so. peltoa, niittyä tai karjalaidunta satoja vuosia. Eheän rajautumisensa ansiosta alue on maisemallisilta arvoiltaan merkittävä. Kysymys on paitsi lähi- myös kaukomaisemasta. Kartanonmäen maisemallinen merkitys ja asema maamerkinä perustuu olennaisesti sitä ympäröivään avoimeen tilaan, joka menetettäisiin rakentamisen myötä (tarkemmin Ranja Hautamäen väitöskirja, Kartanot kaupungissa, Aalto-yliopiston julkaisusarja 4/2016, s. 226). Yleiskaavaehdotus jättää tämän huomiotta. Yleiskaavaehdotuksen toteutuessa kartanonmäki jäisi kummajaiseksi hyvin tehokkaasti rakennetun kerrostalokeskittymän kylkeen.

Kartanoalueeseen liittyy merkittäviä luonnonarvoja. Näitä on inventoitu viimeksi valmisteltaessa Tuomarinkylän asemakaavaa, joka hyväksyttiin 12.12.2012. Tuomarinkylässä todettujen luontoarvojen erityispiirteenä on niiden kulttuurihistoriallinen luonne, mikä on asemakaavassa otettu huomioon erityisillä kasvillisuuteen kohdistuvilla suojelumääräyksillä. Määräykset koskevat etenkin Tuomarinkyläntien vartta ja kartanonmäkeä. Uusipelto rajautuu Tuomarinkyläntiehen. Peltoalue itsessään on arvokas linnustoalue ja samoin kuin peltoa reunustavat metsät, Lystikukkula ja Siliuksenmäki. Lystikukkula on myös arvokas lepakkoalue. Näiden metsäisten mäkien silhuetti ja ehjät metsänreunat luovat luonnollisen taustan Tuomarinkylän kartanoalueelle (HKR julkaisuja 2004:1, s. 268 ja 270). Uusipellon ja Siliuksenmäen asuntorakentaminen suunnitellulla tavalla merkitsisi paitsi kulttuuriympäristön ja maiseman myös alueen luonnonarvojen menettämistä.

Alueidenkäytön suunnittelussa on otettava huomioon ekologisesti tai virkistyskäytön kannalta merkittävät ja yhtenäiset luonnonalueet. Helsingin kaupungin yleissuunnitelmassa (ksv:n julkaisuja 2012:2) Tuomarinkylän kartanoa on suunniteltu kehittää ratsastuskeskuksena ja samalla Helsingin kaupungin yleisen virkistyskeskuksena. Kaupunkisuunnittelu- lautakunta on 7.2.2012 yleissuunnitelman käsittelyn yhteydessä päättänyt, että Tuomarinkylän kartanon historiallisesti arvokkaan kartano- ja viljelymaisemakokonaisuuden arvoja vahvistetaan mm. kunnostamalla puistoa sekä säilyttämällä pellot viljelykäytössä. Samalla on todettu ratsastus- ja koirakeskusten laajennusten tarjoavan palveluja ulkoilijoille. Nämä Helsingin kaupungin omat virkistyskäytön kannalta tärkeät yleissuunnitelma- ja lautakuntalinjaukset uhkaavat yleiskaavaehdotuksen myötä jäädä toteutumatta. Siliuksenmäen rakentaminen pirstoisi ekologisesti yhtenäisen luonnonalueen, jossa on nyt virkistyskäytön kannalta merkittävät ratsastus- ja kevyen liikenteen reitit.

Yleiskaavaehdotus on voimassa olevan maakuntakaavan vastainen. Maakuntakaavassa on otettu huomioon valtakunnalliset alueidenkäyttötavoitteet ja osoitettu kartanon ympäröivä RKY-alue sen nykyiseen käyttöön. Yleiskaavaehdotus ei kunnioita myöskään Helsingin kaupunginvaltuuston päätöstä alueen maankäytön suunnittelusta. Kaupunginvaltuusto päätti Tuomarinkylää suojelevan asemakaavan hyväksymisen yhteydessä v. 2012, että kartanon ympäristön täydennysrakennusselvityksessä tulee ottaa huomioon alueen kulttuurihistorialliset arvot ja sen asema osana Helsingipuistoa sekä että mahdollisen täydennysrakentamisen yhteydessä tulee turvata ratsastus- ja koiratoiminnan jatkuminen. Yleiskaavaehdotus ei noudata näistä kriteereistä yhtäkään. Lajissaan ainoan koirakeskuksen toiminta loppuu, jos yleiskaavaehdotus toteutuu. Kuten edellä on jo todettu, yleiskaavaehdotus ei turvaa ratsastuskeskuksen toimintaa eikä ota huomioon alueen luonto- ja kulttuurihistoriallisia arvoja. Ehdotus vie myös mahdollisuudet tehdä kartanoalueesta Helsingipuiston yleisen virkistyskeskus.

4. Yleiskaavaselvitysten ja vaikutusarviointien riittävydestä

Yleiskaavaehdotus edellyttää ainakin seuraavia selvityksiä ja vaikutusarviointeja, joita ei ole tehty:

- a) Vaikutus arvomaisemaan ja kulttuuriympäristöön. Millaisia vaikutuksia Uusipellon ja Siliuksenmäen kaavaehdotuksessa ehdotetulla tehokkaalla asuntorakentamisella ja pikaraitioteilla olisi kartanoalueen ja Vantaanjokilaakson arvomaisemaan ja kulttuuriympäristöön? Esitetty tehokkuus edellyttää korkeaa kerrostalorakentamista. Ksv:n edustajien kanssa käydyissä keskustelussa on mainittu kuusikerroksiset kerrostalot. Näitä tarvittaisiin useita kymmeniä n. 4.000-8.000 ihmisen asuttamiseen. Kerrostalokeskittymästä ja pikaraitiotierakenteista tulisi olla kolmiulotteisia kuvia arvomaiseman kannalta keskeisiltä ilmansuunnilta, jotta niiden vaikutus valtakunnallisesti arvokkaaseen maisemaan ja valtakunnallisesti merkittävään rakennettuun kulttuuriympäristöön tulee esille.

Yleiskaavaehdotukseen (Keskeisimmät maankäytön muutosalueet, s. 33) sisältyvät esimerkinomaiset ja ilmiselvästi vaikutuksia kaunistelevat kuvat eivät tuo esille rakentamisen vaikutusta arvomaisemaan ja kulttuuriympäristöön. Kuvat herättävät enemmän kysymyksiä kuin selvittävät yleiskaavaehdotuksen vaikutuksia. Esimerkiksi: Miksi kuvissa on esimerkkejä nurmiradoista, vaikka pitkä raitiotiesilta on keskusteluissa esitetty ratkaisuna välttää pikaraitioteistä aiheutuva ulkoilureitistön katkeaminen? Miksi pikaraitioteitä ei ole merkitty ainoaan koko RKY-alueella koskevaan ilmakuvahahmotelmaan, siis joko maanpäällisinä tai sillalle nostettuina? Miksi tätä kuvaa on käsitelty ja häivytetty mm. hevoslaitumet? Onko todella niin, että Tuusulanväylä on tarkoitus siirtää kulkemaan kaupunkibulevardina nykyisen Vanhan Tuusulantien päälle?

- b) Vaikutukset luonnonarvoihin. Millaisia vaikutuksia kaavaillulla asuntorakentamisella ja pikaraitioteilla olisi alueen luonnonarvoille, esimerkiksi suojellulle kasvillisuudelle sekä linnustolle ja lepakoille? Mitkä olisivat ne toimenpiteet, joilla haittavaikutuksia rajoitettaisiin, esimerkiksi valoisuuden lisääntymistä lepakoiden levähdys- ja pesimäalueena olevalla kartanonmäellä ja Lystikukkulalla?
- c) Vaikutukset ratsastuskeskuksen toimintaan. Mille alueelle ratsastuskeskuksen nykyinen ja kasvavalle hevosmäärälle jo riittämätön yli 4 km pitkä maastoratsastusreitistö ja vielä toteuttamatta olevat ratsastusreitit sijoitetaan? Mille alueelle asemakaavaan merkityn kilpailumaneesin tilapäispysäköinti järjestetään? Selvityksissä tulee ottaa huomioon, että asianmukainen maastoratsastusreitistö on turvallisen matkan päässä muusta ulkoilureitistöstä ja hevosten ja muiden ulkoilijoiden kohtaamiset on minimoitu. Miten tämä on ylipäättään mahdollista sijoitettaessa n. 4.000-8.000 asukasta ratsastuskeskuksen läheisyyteen?
- d) Vaikutukset koirakeskuksen toimintaan. Miten koirakeskus voi jatkaa toimintaansa kaupunginvaltuuston v. 2012 päättämän mukaisesti? Kuten edellä on todettu, koirakeskus ei voi toimia asutuksen keskellä ja yleiskaavaehdotukseen merkitty uusi paikka ei sovellu koirakeskuksen tarpeisiin. Soveliaan sijoituspaikan lisäksi avoimena on, miten koirakeskuksen puitteiden uudelleen rakentaminen rahoitettaisiin.
- e) Vaikutukset alueen tiestöön. Miten alueen tiestöä parannetaan ja mitoitetaan vastaamaan yleiskaavaehdotuksessa esitettyä? Vanha Tuusulantie on jo tällä hetkellä ruuhkainen. Tuhansien ihmisten asutus Uusipellolle ja Siliuksenmäkeen, koirakeskuksen esitetty siirto ratsastuskeskuksen liittymän viereen ja kilpailumaneesin rakentaminen aiheuttaa liikenteen tukkeutumisen niin, ettei ratsastuskeskukseen, koirakeskukseen ja Pohjois- ja Koillis-Helsinkiin ole sujuvaa pääsyä Tuusulanväylältä. Erityisesti kilpailujen ja näyttelyjen aikaan edessä on liikennekaaos, sillä hevosia, koiria ja kilpailuissa ja näyttelyissä tarvittavia varusteita yms. ei voi kuljettaa julkisilla liikennevälineillä. Asian haastavuutta lisää se, että kartanoalueen tiestö on suojeltu.

5. Yrittäjien ja muiden osallisten oikeusturvasta

Yleiskaavoitukseen osallistuvien asukkaiden, maanomistajien, yrittäjien ja muiden osallisten oikeusturva on vaarantunut sen johdosta, että esitettyjä mielipiteitä ei ole tuotu vuorovaikutusraportissa asianmukaisesti esiin ja mielipiteisiin annettu palaute ei kestä tarkastelua. Oikeusturvan kannalta riittävänä ei voida pitää sitä, että edellä käsitellyjä kysymyksiä tarkastellaan esimerkiksi vuosina 2016-2017 tehtävässä toteutusohjelmassa, jossa ei ole osallisten kuulemisvelvoitetta. Myös kaupunginvaltuutettujen on tiedettävä ennen yleiskaavaehdotuksesta päättämistä, mistä he ovat päättämässä.

Oikeusturvan vaarantumisella on selvä taloudellinen ulottuvuus Tuomarinkylän ratsastuskeskuksessa toimivien yrittäjien osalta. He ovat vuosina 2013-2014 laajentaneet ratsastustallit uuden eläinsuojelulain mukaisiksi siitä lähtökohdasta, että asemakaavaan varatun kansainväliset mitat täyttävän kilpailumaneesin voi rakentaa. Näiden miljoonainvestointien kannattavuuslaskelmat pettävät, jos kisapysäköintiin suunnitellut nurmivahvistelut pelot osoitetaan muuhun käyttöön, so. asuntorakentamiseen, pikaraitiotien vaatimaksi maaksi tai koirakeskukselle. Sama koskee ratsastusreitistöä, sillä tallipaikkoja on rakennettu yli 170 hevoselle ja paine ratsastusreittien vielä toteuttamatta oleviin kaavoitettuihin osuuksiin on kasvanut. Nyt yleiskaavaehdotus uhkaa luoda vuosikausiksi epävarman tilanteen, jossa yritystoiminnan tulevaisuudesta ei ole tietoa.

Kunnan kaavoituksen kannanotoilta on voitava edellyttää luottamuksensuoja-periaatteen mukaisesti ennakoitavuutta ja johdonmukaisuutta. Tuomarinkylän kartanoalueella toimivilla yrityksillä ja yhdistyksillä, kuntalaisilla ja muilla osallisilla on oikeus luottaa maakuntakaavan ohjausvaikutukseen ja niinkin äskettäin kuin 12.12.2012 tehtyyn kaupunginvaltuuston päätökseen sekä Tuomarinkylän kartanoalueen maankäyttöä vuosikymmeniä kestäneen linjan jatkuvuuteen.

6. Lopuksi

Yleiskaavaehdotukseen liittyy myös merkittäviä tasa-arvokysymyksiä. Näitä ovat koiratoiminnan tuki suhteessa muiden harrastusten tukemiseen ja ratsastus tyttö- ja naisvaltaisena harrastuksena ja vieläpä olympiatasoisena kilpalajina. Tuomarinkylä on näiden harrastusten ja kilpalajien keskeinen areena Helsingissä hyvien julkisten kulkuyhteyksien äärellä. Helsingin seudun kennelpiirin toiminnassa on mukana noin sata yhdistystä rotuyhdistyksistä kaupunginosien koirayhdistyksiin, ja henkilöjäseniä niissä on lähes 25.000. Ratsastuksen harrastajia on pääkaupunkiseudulla Suomen Ratsastajainliiton arvion mukaan n. 15.000. Molempien harrastusten suosio on kasvussa. Helsingin kaupungin tulee kehittää liikunta- ja harrastuspaikkoja myös tasa-arvon näkökulmasta.

Tuomarinkylän kartanoalue pää-, sivu- ja muine rakennuksineen ja viljelyskäytössä olevine maisemapeltoineen ja puutarhoineen on parhaiten meidän päiviimme asti säilynyt historiallinen kartanomiljöö koko Helsingissä. Sen kulttuuri-, maisema- ja luontoarvojen säilymiseen on suurelta osin myötävaikuttanut sopivan käyttötarkoituksen löytyminen. Nykyisellään alueella on myös erittäin tärkeä harrastus- ja virkistysarvo. Alue on myös Pohjois- ja Koillis-Helsingin identiteetille tärkeä ja keskeinen voimavara. Kartanoalueen lyhytnäköinen tärvelly sen nykyisten arvojen kanssa yhteensopimattomilla tuhansien ihmisten asuttamilla kerrostaloilla ja pikaraitioteilla olisi suuri virhe ja anteeksiantamaton teko myös tulevia sukupolvia kohtaan.

Pyydämme saada tähän muistutukseen perustellun kannanoton osoitteella Pro Tuomarinkylä c/o Anu Heinonen, anuheinonen@gmail.com.

Helsingissä 19. tammikuuta 2016

TUOMARINKYLÄN RATSASTUSKESKUKSEN
KEHITTÄMISTOIMIKUNTA

Marja Kivenheimo
puheenjohtaja

TUOMARINKARTANON KILPATALLI OY

Ari Kimmo
hallituksen puheenjohtaja

TUOMARINKYLÄN TALLI OY

Paula Laine
hallituksen puheenjohtaja

TUOMARINKYLÄN RATSASTUSKOULU OY

Lotta Aalto
hallituksen jäsen

TUOMARINKYLÄN RATSASTAJAT RY

Marjut Laaksonen
puheenjohtaja

PALOHEINÄN-TORPPARINMÄEN KAUPUNGIN-
OSAYHDISTYS RY

Veli-Pekka Kantanen
puheenjohtaja

PRO TUOMARINKYLÄ –LIIKE

Risto Suominen
varapuheenjohtaja, perustajajäsen

Rosemarie Schnitzler
arkkitehti, asiantuntija

Johanna Höglund
toimitusjohtaja

TUOMARINKYLÄN MANEESI OY

Raimo Tuomioja
toimitusjohtaja

TUOMARINKARTANON
RATSASTUSOPISTO OY

Virpi Hurme
hallituksen puheenjohtaja

HELSINGIN WIISIKOT RY

Raisa Skutnabb-Kaleva
sihteeri

PRO TUOMARINKYLÄ –LIIKE

Anu Heinonen
puheenjohtaja, perustajajäsen

Heidi Käär
perustajajäsen

SUOMEN KENNELLIITTO-FINSKA KENNELKLUBBEN RY

Helena Suni
hallituksen puheenjohtaja

Kimmo Mustonen
hallituksen varapuheenjohtaja

HELSINGIN SEUDUN KENNELPIIRI RY

Tiina Flytström
puheenjohtaja

SUOMEN VINTTIKOIRALIITTO RY

Maria Stenberg
puheenjohtaja

HELSINGIN VINTTIKOIRAKERHO RY

Anne Mäkinen
puheenjohtaja

Marie-Christine Kontinen
varapuheenjohtaja

LIITTEET

**HELSINGIN UUDEN YLEISKAAVAN LUONNOKSEN JA EHDOTUKSEN RAKENTAMISMÄÄRÄT
TUOMARINKYLÄN KARTANOALUEELLA (Uusipelto, Riihipelto, Vinttikoirakeskus, Siliuksenmäki)***

Luonnos 25.11.2014

Vähimmäisasukasmäärä

Asuntovaltaista aluetta A3, 23 pikseliä a 93 henkeä, yhteensä 2139 henkeä

Asuntovaltaista aluetta A2, 9 pikseliä a 233 henkeä, yhteensä 2097 henkeä

2139 + 2097 = 4236 henkeä x 0,6, **kaikkiaan yhteensä 2542 henkeä**

Laskentaperusteet: Korttelitehokkuus A3:n osalta kaavakartan määräystekstin alaraja eli 0,4 ja A2:n osalta määräystekstin alaraja eli 1,0. Alueen pinta-alasta on otettu huomioon määräystekstin alarajan mukaisesti 60 %. Kerrosalaa henkilöä kohti 43 k-m².

Ehdotus 6.10.2015, jota ks-ltk korjasi 10.11.2015 poistamalla neljä A3-tehokkuudella merkittyä pikseliä

Vähimmäisasukasmäärä

Asuntovaltaista aluetta A2, 27 pikseliä a 233 henkeä, yhteensä 6291 henkeä

6291 x 0,6, **kaikkiaan yhteensä 3775 henkeä**

Enimmäisasukasmäärä

Asuntovaltaista aluetta A2, 27 pikseliä a 465 henkeä, yhteensä 12555 henkeä

12555 x 0,6, **kaikkiaan yhteensä 7533 henkeä**

Laskentaperusteet: Korttelitehokkuudet määräystekstin mukaisesti A2:n osalta 1,0-2,0. Alueen pinta-alasta on otettu huomioon määräystekstin alarajan mukaisesti 60 %. Kerrosalaa henkilöä kohti 43 k-m².

Yhteenveto

Tuomarinkylän kartanoalueelle suunniteltu vähimmäisasukasmäärä on kasvanut 48,5 % eli 2542:sta 3775:een. Ehdotuksen enimmäisasukasmäärä 7533 merkitsisi, että kartanon kupeeseen pellolle ja metsään 0,32 km²:n alueelle asutettaisiin enemmän ihmisiä kuin on esimerkiksi pinta-alaltaan yli seitsemänkertaisessa Länsi-Pakilan kaupunginosassa (2,33 km², 6945 asukasta). Rakentaminen olisi yli kolme kertaa tehokkaampaa kuin esimerkiksi Ylä-Malmilla (0,91 km², 6557 asukasta).

Laati:

Risto Suominen
VT, varapuheenjohtaja, Pro Tuomarinkylä -liike

*) Tarkasteltava alue rajautuu lännessä Vanhaan Tuusulantiehen, pohjoisessa Kavaleffintiehen, idässä Tuomarinkyläntiehen ja Kartanomuseontiehen sekä etelässä Siliuksenmäkeen.

A3
0,40 - 1,2

Liite 2

TUOMARINKYLÄ JA YLEISKAAVA 1:500 (A3)

0 50 100 200 METRÄ

PIIRUSTUKSEN ALLA HELSINGIN KAUPUNGIN YLEISKAAVAN MUUTOSKÄSIKIRJA
SEKÄ KIINTEISTÖKARTTA
Kartta hel 11 / 10 / 17

RAKENTAMISALUEET (vaalean punaiset / oranssi)

Asuntovaltainen alue A4
korttelitehokkuus pääasiassa alle 0,40

Asuntovaltainen alue A3
tonttitehokkuus pääasiassa 0,40 - 1,2

Asuntovaltainen alue A2
korttelitehokkuus pääosin 1,0 - 2,0
- voi olla perustellusti korkeampikin

Lähikeskusta
korttelitehokkuus määrittelemätön

Asuntovaltainen alue A4
korttelitehokkuus
pääasiassa alle 0,40

A2
1,0 - 2,0

--- RATSASTUSREITIT RAKENNETUT JA ASEMAKAAVAAN MERKITTY

— RAKENTAMISEN JA PIKARAITIOTEITTEN TAKIA
KÄYTTÖSTÄ POISTUVAT RATSASTUSREITIT

--- KOIRAKESKUKSEN UUDEN SIJAINNIN TAKIA ISOJENTIEAISUUKSIEN
AIKANA TAI PIKARAITIOTIEN MAHD. LINJAUKSEN TAKIA
KÄYTTÖKELVOTON REITTI

KOIRAKESKUS, UUSI SIJAINNI
Yleiskaavan luvun 14:n keskeisimmän
maanköylen muutosalueet s.52-53

A2
1,0 - 2,0

Lähikeskusta C3

Asuntovaltainen alue A2
korttelitehokkuus pääosin 1,0 - 2,0
- voi olla perustellusti korkeampikin
(mikä tarkoittaa jopa 6-8 kerroksisia
taloja ja noin 4000-8000 asukasta)

RAIDEJOKERILINJAUS